

Behandling i Komite Levekår - 30.11.2011

Ole Andreas Aftret (H) foreslo:

Alternativt forslag til rådmannens pkt. 2:

At departementet sentralt ser at størrelse på elevgrupper i skolen er blitt større enn hva som ansees som pedagogisk forsvarlig, skyldes ene og alene kommunenes økonomiske minimum antall lærere i hver kommune eller ved hver skole vil ikke løse dette problemet.

Stjørdal kommune anbefaler derfor at det ikke lovfestes en nasjonal modell for lærertetthet.

Marha R Berbu (AP) foreslo:

1. Stjørdal kommune støtter regjeringa sitt forslag til innføring av en nasjonal bestemmelse om lærertetthet.
2. Stjørdal kommune vil verdsette en styrket ressurstilgang til grunnskolen, slik det er gitt uttrykk for i høringen s. 23:
”Kommunene vil bli kompensert for merutgifter ved innføringen av en nasjonal bestemmelse om lærertetthet”.

Rådmannens forslag til vedtak pkt. 1 vedtatt med 5 mot 4 stemmer for Beru`s forslag.

Aftrets forslag falt med 5 mot 4 stemmer.

Rådmannens forslag til vedtak pkt. 2 vedtatt med 5 mot 4 stemmer for Berbu`s forslag.

Vedtak i Komite Levekår - 30.11.2011

1. **Stjørdal kommune støtter høringsuttalelsen til KS.**
2. **Stjørdal kommune vil verdsette en styrket ressurstilgang til grunnskolen, forutsatt at dette tilføres som økning i kommunenes frie inntekter, og uten detaljerte bindinger av ressursbruken gjennom lov og forskrift.**

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Komite Levekår		

Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen mm.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Stjørdal kommune støtter høringsuttalelsen til KS.
2. Stjørdal kommune vil verdsette en styrket ressurstilgang til grunnskolen, forutsatt at dette tilføres som økning i kommunenes frie inntekter, og uten detaljerte bindinger av ressursbruken gjennom lov og forskrift.

Til formannskap, komiteer, nemnder:

Vedlegg:

Høringsnotat: Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen mm.

Høringsuttalelse fra KS: Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen mm.

Beregning av gruppestørrelse 2

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Stortingsmelding om ungdomstrinnet, St. Meld.22 (2010 – 2011), *Motivasjon–Mestring –Muligheter* Ot.prp. 67 (2002-2003) kap 2.

Saksopplysninger:

1: Kort resymé høringsnotat

Regjeringen ønsker å legge til rette for flere lærere gjennom styrket kommuneøkonomi ved å endre opplæringsloven for å sikre maksimumsgrense for tallet på elever per lærer. Målet er å lovfeste en ressursnorm som skal sikre minimumsressurs i grunnskolen.

En nasjonal bestemmelse om lærertetthet skal bidra til å sikre likhet og likeverd. Høyere lærertetthet på en skole kan bidra til bedre arbeidsforhold, noe som er viktig for å beholde seniorlærere. Det kan også øke lærernes mulighet til å støtte elevene i læringsarbeidet.

I prosjektet Ny GIV gis det intensivopplæring for de svakest presterende elevene bl.a. gjennom forsterket opplæring innenfor vanlig klasse/gruppe med ekstra lærerressurser og/eller opplæring i egne grupper. Her utnyttes økt lærertetthet til å organisere opplæringen på måter som bedrer

elevenes resultater. Prosjektet har som mål at flere elever gjennomfører videregående opplæring, blant annet gjennom en styrking av deres grunnleggende lese-, skrive- og regneferdigheter.

Nåværende ordning:

I 2003 opphevet Ot.prp.nr.67 det gamle klassebegrepet med detaljerte klasseorganiseringsregler i både udelte og fådelte skoler. Opplæringslova fikk en ny § 8-2:

Elevane kan delast i grupper etter behov. Gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg. Organiseringa skal vareta elevane sitt behov for sosialt tilhør. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Kvar elev skal vere knytt til ein lærar (kontaktlærar) som har ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld eleven, mellom anna kontakten med heimen.

Departementets begrunnelse for endringen var at de gamle detaljstyrte reglene ikke lenger var tilpasset skolens behov og de utfordringer skolen sto og fortsatt står overfor. Det er nødvendig å ha et regelverk som gjør at skolene kan planlegge ut fra hvordan læringsutbyttet kan økes, trivselen bedres og målene i læreplanen nås. Den økte fleksibiliteten åpnet ikke for reduksjon i ressursbruken som vil redusere elevenes læringsutbytte. Jfr Opplæringslovas § 13-10.

En nasjonal bestemmelse om lærertetthet kan enten innføres på hele grunnskolen samtidig, eller etappevis på ulike trinn. Valg av innføringstakt må bl.a. sees i sammenheng med andre gjennomførte tiltak og prosesser, f. eks plikten til tidlig innsats og tiltak som er foreslått i Stortingsmeldingen om ungdomstrinnet, Meld. St. 22 (2010 – 2011). Høringsnotatet foreslår å starte med ungdomstrinnet.

Høringsnotatet inneholder to modeller: enten lovfesting av lærertetthet på den enkelte skole eller i den enkelte kommune samlet. Under hver modell er det eksempler på 3 ulike nivåer for en minimumsressurs på ulike trinn. Modellene som skisseres innebærer en regulering av forholdet mellom elevtimer og lærertimer– dvs. beregnet gjennomsnittlig gruppestørrelse som defineres som forholdet mellom antall elevtimer og antall lærertimer. Dette sier noe om hvor mange elever en lærer har ansvaret for i en gjennomsnittlig undervisningssituasjon. Kunnskapsdepartementets vurdering er at en lovfesting av en minimumsressurs i grunnskolen knyttes til beregnet gjennomsnittlig gruppestørrelse kun i ordinær undervisning: i GSI kalt gruppestørrelse 2.

2: Dagens situasjon i Stjørdal (gruppestørrelse 2)

Skole	1.-4.tr. -2011	5.-7.tr - 2011	8.-10.tr -2011	Snitt 2011	Snitt 2010
Elvran	12,98	14,71		13,63	13,02
Flora	6,83	9,91		7,65	8,07
Forradal	6,54	9,24		7,51	8,06
Fådelte skoler	9,12	11,87		10,05	
Fosslia	16,63	21,85		18,77	18,74
Halsen b	16,61	19,11		17,69	17,07
Haraldreina	12,76	23,96		16,96	16,42
Hegra b	17,30	18,80		17,90	16,79
Kvislabakken	17,28	18,57		17,81	18,45
Lånke	15,70	16,91		16,21	16,95
Skatval	16,13	18,08		17,01	17,37
Skjelstadmark	10,84	14,50		12,36	12,98
Fulldelte b.skoler	15,88	18,94		17,77	
Snitt barneskoler	15,07	18,33		16,41	
Halsen U			21,63	21,63	21,91
Hegra U			17,49	17,49	18,98
Stokkan			22,92	22,92	23,77
Snitt ungd.skoler			21,40	21,40	
Snitt STJØRDAL				18,52	18,06
Snitt NORGE				Ikke publisert	16,85

Tall fra 2011 er beregnet fra formel vedr gruppestørrelse 2 i nylig registrerte tall i GSI, tall fra 2010 er henta fra tabell i GSI.

3: Høringsuttalelse fra KS

KS mener at nasjonale bestemmelser om lærertetthet er et lite treffsikkert virkemiddel for å øke læringsresultatene i skolen. Regjeringen skriver at det generelt ikke finnes noen direkte sammenheng mellom lærertetthet og læringsresultater, men at redusert klassestørrelse eller økt lærertetthet i særlige tilfeller kan være gunstig for visse elevgrupper. Det som med større sannsynlighet fører til økt læring, er endrede undervisningsopplegg. KS ønsker at den enkelte kommune skal kunne benytte sine ressurser mest mulig målrettet for å bedre læringsresultatene. Hvilke tiltak som er viktigst å iverksette og hvordan lærerressurser skal fordeles mellom skoler og på den enkelte skole, bestemmes best lokalt.

Lovendringen i 2003 ga kommunene økt handlingsrom slik at kommunene og skolene selv kan styre ressursfordelingen. KS ønsker ikke reversering av bestemmelsene i opplæringsloven, slik Regjeringens forslag om ressursnormering i praksis innebærer. Lovendringen ga mulighet til å organisere opplæringen med sikte på å forbedre læringsmiljøet og elevenes læringsresultater. Stortinget la til grunn at endringen ikke skulle brukes som innsparingstiltak.

En normering av lærertettheten på de nivåer som skisseres, innebærer isolert en styrket ressurstilgang til grunnskolen. KS vil verdsette en slik økt ressursøkning, forutsatt at dette tilføres som økning i kommunenes frie inntekter, og uten detaljerte bindinger av ressursbruken gjennom lov og forskrift.

Vurdering:

A: Konsekvenser av de ulike forslag for Stjørdal kommune (**med bakgrunn i tall fra 2011**)

	Ca årsverksbehov			Ca kostnad		
Modell 1	Eks 1	Eks 2	Eks 3	Eks 1	Eks 2	Eks 3
Fosslia	0,68	1,10	1,84	750.000	1.900.000	4.000.000
Halsen b		0,48	1,36			
Haraldreina	0,52	0,52	0,52			
Hegra b		0,44	0,83			
Kvislabakken		0,53	1,01			
Lånke			0,44			
Skatval		0,07	0,65			
Barneskoler	1,20	3,15	6,65			
Halsen U		0,67	1,83	575.000	1.700.000	3.200.000
Stokkan	0,89	1,96	3,14			
Ungd.skoler	0,89	2,64	4,98			
STJØRDAL	2,10	5,78	11,63	1.325.000	3.600.000	7.200.000
Modell 2						
B.trinn			0,34			200.000
U.trinn		1,04	3,78		670.000	2.450.000
STJØRDAL		1,04	4,12		670.000	2.650.000

Eksempel 1: med max elevtall 18-20-22 medfører en merkostnad på ca 1,325mill kr i modell 1, ingen merkostnad i modell 2.

Eksempel 2: med max elevtall 16-20-21 medfører en merkostnad på ca 3,6mill kr i modell 1, og ca 0,67mill i modell 2.

Eksempel 3: med max elevtall 15-20-20 medfører en merkostnad på ca 7,2mill i modell 1, og ca 2,65mill kr i modell 2

B: Konklusjon

I 2004 utarbeidet Stjørdal kommune med bakgrunn i Ot.prp.nr. 67 (2002-2003) en ny ressurstildelingsmodell for grunnskolene i kommunen. Ressurstildelingen ble gjort mer elevbasert enn klassebasert. Vurderinger så langt viser at modellen er god i forhold til å fordele ressursene mellom skolene, men ressursene oppleves som knappe.

Flere av kommunens skoler har de siste årene fått melding fra Fylkesmannen om at minstetimetallet ikke har vært oppfylt. Enda flere har ligget like over minimumsressurs. Kostratall har vist at Stjørdal har vært blant de kommuner i landet med minst ressurser til grunnskoleundervisning, så opplevelsen av knapphet kan dokumenteres.

Oversikten over gjennomsnittlig gruppestørrelse i Stjørdal viser også dette. 8 av de 11 fulldelte barne- og ungdomsskolene ligger over landsgjennomsnittet, mens 2 ligger like under i 2010. Det er kun de 3 fådeltskolene pluss Skjelstadmark skole som ligger godt under landsgjennomsnittet. Gjennomsnittlig gruppestørrelse har økt på 5 av skolene fra 2010 til 2011.

På denne bakgrunn vil Stjørdal kommune verdsette en økt ressursøkning, forutsatt at dette tilføres som økning i kommunenes frie inntekter, og uten detaljerte bindinger av ressursbruken gjennom lov og forskrift. En detaljregulering av lærertetthet på den enkelte skole vil ikke automatisk medføre flere ressurser, men vil måtte medføre at ressursene mellom skolene må fordeles på annen måte enn i dag.